
Snjóflóðavarnir á Flateyri, Ísafjarðarbæ Ákvörðun um matsskyldu

---

1 INNGANGUR

Þann 16. júní 2021 barst Skipulagsstofnun tilkynning frá Ofanflóðasjóði um fyrirhugaðar snjóflóðavarnir á Flateyri, Ísafjarðarbæ, samkvæmt 6. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum, sbr. lið 2.03, 11.16 og 13.02 í 1. viðauka laganna.

Skipulagsstofnun leitaði umsagna Ísafjarðarbæjar, Heilbrigðiseftirlits Vestfjarða, Minjastofnunar Íslands, Náttúrufræðistofnunar Íslands, Umhverfisstofnunar, Veðurstofu Íslands og Vegagerðarinnar.

2 GÖGN LÖGÐ FRAM

Tilkynning til Skipulagsstofnunar: Snjóflóðavarnir á Flateyri. Fyrirspurn um matsskyldu. Ofanflóðasjóður og Verkís, júní 2021.

Umsagnir um tilkynninguna bárust frá:

- Ísafjarðarbæ dags. 16. ágúst 2021.
- Heilbrigðiseftirliti Vestfjarða dags. 7. júlí 2021.
- Minjastofnun Íslands dags. 2. júlí 2021.
- Náttúrufræðistofnun Íslands dags. 24. júní 2021.
- Umhverfisstofnun dags. 25. júní 2021.
- Veðurstofu Íslands dags. 22. júní 2021.
- Vegagerðinni dags. 20. júlí 2021.

Frekari upplýsingar bárust frá framkvæmdaraðila 20. júlí 2021.

3 FYRIRHUGUÐ FRAMKVÆMD

Um er að ræða framkvæmdir sem hafa það að markmiði að styrkja núverandi snjóflóðavarnir ofan Flateyrar með vikkun núverandi flóðrásar við Innra-Bæjargilsgarð og hreinsa efni sem safnast hefur í flóðrásina.

Framkvæmdirnar fela í sér uppgröft og haugsetningu á efni sem safnast hefur í flóðrásina auk efnis sem fellur til vegna vikkunar hennar. Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að alls gæti verið um að ræða 140 þúsund m³ og af þeim eru um 25 þúsund m³ vegna hreinsun rásar og um 115 þúsund m³ vegna vikkunar rásar. Uppgreftri verður komið fyrir í núverandi námu við flóðrásina.

Fram kemur í greinargerð að skoðaðar hafi verið tvær útfærslur (nr. 1 og nr. 2 í greinargerð framkvæmdaraðila) á víkkun flóðrásar. Útfærsla nr. 2 hafi komið betur út í rennslisfermunum og því verði framkvæmdum hagað í samræmi við þá útfærslu.

4 STADHÆTTIR OG UMHVERFISÁHRIF

Hér er fjallað um umhverfisáhrif framkvæmdarinnar eins og þeim er lýst í framlögðum gögnum Ofanflóðasjóðs og umsögnum umsagnaraðila.

Jarðmyndanir

Í greinargerð framkvæmdaraðila segir að framkvæmdasvæði samanstandi aðallega af lausum jarðefnum og skriðum. Svæðinu hafi að miklu leyti verið raskað vegna fyrri framkvæmda við varnargarðinn.

Gróður

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að gróðurfar á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði einkennist að mestu af alaskalúpínu. Þá sé einnig nokkuð um stinnastaravist. Náttúrulegar vistgerðir á framkvæmdasvæði séu áþekkar því sem er í hlíðum kringum Flateyri og nokkuð algengar á svæðinu. Gera megi ráð fyrir því að alaskalúpína muni þekja svæðið á ný að framkvæmdum loknum.

Fuglalíf

Í greinargerð framkvæmdaraðila segir að fuglalíf á framkvæmdasvæðinu sé að öllum líkindum frekar rýrt og fábreytt hvað tegundir varðar. Lúpínubreiður henti illa fyrir mófugla. Eftir framkvæmdir muni umfang lúpínu aukast og því megi búast við skerðingu á búsvæðum mófugla en fuglum af tegundum sem sækja í lúpínu muni aukast. Að mati framkvæmdaraðila verði áhrif á þær tegundir á svæðinu sem skv. valista eru taldar í yfirvofandi eða nokkurri hættu, hverfandi.

Meningarminjar

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að fornleifafræðingur hafi skráð mögulega fornleifar á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði þegar upphaflegi varnargarðurinn var byggður. Tvær af þeim minjum sem skráðar voru séu mjög nærri framkvæmdasvæðinu. Þær verði merktar og verktökum gerð grein fyrir staðsetningu þeirra og því sé ólíklegt að þeim verði raskað. Komi frekari fornminjar í ljós verði fornleifafræðingur fenginn til að skoða þær.

Hljóðvist og loftgæði

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að á framkvæmdatíma geti rykmyndun vegna framkvæmdanna haft tímabundin áhrif á loftgæði í byggð. Þá megi gera ráð fyrir auknum hávaða í byggð vegna vinnuvéla en hljóðstig verði innan viðmiðunarmarka. Að mati framkvæmdaraðila verði áhrif á hljóðvist nokkuð neikvæð en staðbundin og tímabundin.

Landslag og ásýnd

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að að nokkrar breytingar verði á ásýnd lands vegna hreinsunar og víkkun rásarinnar áður en hún grær upp að nýju. Varnarmannvirki í hlíðinni fyrir ofan Flateyri eru vel sýnileg og því muni hreinsun og víkkun rásarinnar ekki stinga í stúf við manggert umhverfið.

Samfélag

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að við núverandi aðstæður búi íbúar Flateyrar við verulega snjóflóðahættu. Ljós er að við ákveðnar aðstæður geti geta snjóflóð farið yfir núverandi varnargarð og því sé hreinsun og víkkun flóðrásar meðfram garðinum brýn öryggisráðstöfun til að tryggja öryggi íbúa Flateyrar.

5 SKIPULAG OG LEYFI

Samkvæmt Aðalskipulagi Ísafjarðarbæjar 2008-2020 er svæðið sem um ræðir skipulagt sem varnarmannvirki, landsvæði til sérstakra nota og sem óbyggð svæði.

Framkvæmdin er háð framkvæmdaleyfi Ísafjarðarbæjar samkvæmt skipulagslögum og reglugerð um framkvæmdaleyfi. Jafnframt þarf leyfi Minjastofnunar Íslands ef raska þarf eða færa til fornleifar, skv. lögum um menningarminjar.

6 NIÐURSTAÐA

Um er að ræða hreinsun og víkkun flóðrásar meðfram Innri- Bæjargilsgarði með það að markmiði að styrkja núverandi snjóflóðavarnir fyrir ofan byggðina á Flateyri. Framkvæmdin er tilkynningarskyld til ákvörðunar um matskyldu samkvæmt 6. gr. og lið 2.03, 11.16 og 13.02 í 1. viðauka í lögum um mat á umhverfisáhrifum.

Eðli, staðsetning framkvæmdar og eiginleikar áhrifa

Við mat á því hvort tilkynningarskyld framkvæmd skuli háð umhverfismati skal einkum taka mið af stærð og umfangi framkvæmdar, samlegðar með öðrum framkvæmdum, ónæði og slyshættu, sbr. 1. tl. 2. viðauka laga nr. 106/2000. Einnig staðsetningu framkvæmdar, svo sem verndarákvæðum, einkum svæða sem njóta verndar skv. lögum um náttúruvernd, vegna fornleifa eða alþjóðlegra viðmiða, og álagspols náttúrunnar sbr. 2 tl. 2. viðauka laga nr. 106/2000. Þá ber að skoða gerð og eiginleika áhrifa framkvæmdar, einkum með tilliti til stærðar og fjölbreytileika áhrifa, hverjar líkur séu á áhrifum, tímalengdar, tíðni og afturkræfni áhrifa og samlegðaráhrifa með áhrifum annarra framkvæmda, sbr. 3. tl. 2. viðauka laga nr. 106/2000.

Framkvæmdin er liður í að viðhalda og styrkja núverandi snjóflóðavarnir fyrir ofan Flateyri sem ljóst er að ekki eru fullnægjandi. Helstu áhrif framkvæmdar felast í efnistöku og haugsetningu efnis í nærliggjandi námu þar sem það verður nýtt til annarra framkvæmda. Um er að ræða framkvæmd sem fer fram á svæði sem þegar hefur verið raskað vegna mannvirkjagerðar. Telja má að sjónræn áhrif á ásýnd og landslag séu því að mestu leyti komin fram. Engin verndarsvæði er að finna á fyrirhuguðu framkvæmdarsvæði né vistgerðir eða dýralíf sem njóta sérstakrar verndar.

Að mati Skipulagsstofnunar felast umhverfisáhrif fyrirhugaðra framkvæmda fyrst og fremst í áhrifum á ásýnd og ónæði á framkvæmdatíma. Neikvæð áhrif á ásýnd verði að mestu tímabundin á meðan svæðið er að gróa upp. Neikvæð áhrif vegna ónæðis á framkvæmdatíma verði helst á þá sem búa næst framkvæmdasvæðinu en unnt er að minnka þau áhrif með takmörkun á vinnutíma.

Ákvörðunarorð

Á grundvelli fyrirbyggjandi gagna er það niðurstaða Skipulagsstofnunar að fyrirhuguð framkvæmd sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, sbr. þau viðmið sem tilgreind eru í 2. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum. Því skal framkvæmdin ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Samkvæmt 14. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum má kæra ákvörðunina til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála. Kærufrestur er til 20. september 2021.

Reykjavík, 17. ágúst 2021.

Egill Þórarinnsson

Tinna Jónsdóttir